

Nr 727

Av herr **Hansson** i Önnarp m. fl., i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 14, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 4 § 1 mom. och 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 621 i Första kammaren)

I propositionen nr 14 föreslås höjning av skattepliktsgränsen för förmögenhetsskatten från nuvarande 80 000 kronor till 100 000 kronor. Skattepliktsgränsen skulle alltså härigenom höjas med 25 procent. De mindre förmögenheterna skall härmed enligt departementschefen skyddas från att på grund av den allmänna prisnivåns höjning bli påförda skatt.

Allmänna skatteberedningen konstaterade vid sin hittills summariska behandling av förmögenhetsskatten, att penningvärdeförsämringen redan i november 1963 motiverade en skattepliktsgräns vid 100 000 kronor. Skatteberedningen förordade en höjning av skattepliktsgränsen till 125 000 kronor och dessutom vissa sänkningar i skatteskalen. Förslaget skulle enligt beredningen ses som ett provisorium så till vida att den mera fullständiga översynen av förmögenhetsbeskattningen skulle redovisas först i ett senare betänkande.

Beträffande förslaget i propositionen kan konstateras, att det inte innebär nöjaktigt hänsynstagande till den penningvärdeförsämring som ägt rum sedan den nuvarande skattepliktsgränsen vid 80 000 kronor fastställdes 1957. Penningvärdeförsämringen var sålunda redan 1963 uppe i 25 procent och steg under 1964 ytterligare med över 3 procent. För 1965 måste vi räkna med fortsatt penningvärdeförsämring med minst 3 å 4 procent. En 25-procentig höjning av skattepliktsgränsen ger inte heller tillräckligt skydd mot den höjning av fastighetsvärdena, som föranledes av penningvärdeförsämringen. Den nu pågående allmänna fastighetstaxeringen torde i allmänhet medföra höjning av fastighetsvärdena med väsentligt mer än 25 procent. Vidare skall uppmärksammas, att förslaget i propositionen genom att justering av skatteskalen underlåtes medför skatteskärpning i skikten ovanför skattepliktsgränsen.

Allmänna skatteberedningen har, såsom framhållits, räknat med att en reform av förmögenhetsbeskattningen nu endast kan bli ett provisorium. Fortsatta överväganden skall alltså äga rum. Det är enligt vår mening angeläget, att dessa fullföljes så skyndsamt som möjligt. Härvid finner vi det angeläget, att uppmärksamheten särskilt riktas på vissa problem, som vi i det följande diskuterar.

Det är enligt vår mening otillfredsställande, att förmögenhetsskatten utgår efter samma grunder för äkta makar som för ensamstående. Två makar med sammanlagt samma förmögenhet som en ensamstående måste generellt sett anses ha lägre skattekraft än den ensamstående. En efter bärkraftsprincipen anpassad omfördelning synes oss därför motiverad. För det aktuella läget kan det synas lämpligt, att skattepliktsgränsen fastställas till 100 000 kronor för ensamstående och 150 000 kronor för makar.

Med nuvarande regler har man utgått från att förmögenhetsinkomsten har större skattekraft än annan inkomst, så till vida att den som äger en förmögenhet har mindre behov av att spara för kommande tid och alltså av sin inkomst kan avstå mera i skatt än den som måste reservera en del av inkomsten för framtida behov. Även om det i vissa avseenden funnits skäl för en sådan bedömning av skattekraften, kan det numera enligt vår mening inte godtagas som någon generell regel. Det måste sålunda anses oriktigt, att den som för kommande tid bygger upp ett sparande i exempelvis bank eller eget företag skall drabbas av en hårdare beskattning än den som får sin trygghet garanterad genom exempelvis ATP-försäkringen.

Nuvarande bestämmelser innebär beskattning av förmögenhet, även om denna inte lämnar avkastning. I sådana fall blir konsekvensen antingen en högre beskattning av vederbörandes arbetsinkomst eller en förtäring av det kapital, med vilket han arbetar i näringslivet. De problem, som härmed avses, gäller givetvis också arvsbeskattningen. Dessa förhållanden kan sägas utgöra problem särskilt för jordbruk och andra mindre företag. En skatt på förmögenhet, som är nedlagd i sådana produktionsmedel som jordbruk, industri och hantverk, måste i stort sett sägas ha sådana skadeverkningar, särskilt för den mindre företagsamheten, att den inte bör bibehållas. Gällande regler för förmögenhetsbeskattningen måste sålunda anses föråldrade och oförenliga med principen om skatt efter bärkraft. En sådan omläggning synes oss nödvändig, att skatt uttages endast på den verkliga avkastningen.

Den ändamålsenligaste lösningen torde vara, att förmögenhetsbeskattningen avskaffas och att i stället endast en efter bärkraften avvägd inkomstskatt uttages på förmögenhetsavkastningen. En sådan utformning finns i andra länder, exempelvis i USA.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 14 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamma överväganden av förmögenhetsbeskattningen i syfte att uppnå en sådan utformning, att skatt å kapitaltillgångar uttages endast å kapitalavkastningen i överensstämmelse med bärkraftsprincipen, i enlighet med vad som förordats i motionen.

Stockholm den 9 februari 1965

Stig F. Hansson
i Önnarp

Johannes Antonsson

Anders Dahlgren